Súd:	Okresný súd Zvolen
Spisová značka:	18C/79/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6724204665
Dátum vydania rozhodnutia:	09. 07. 2025
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	Mgr. Janette Nôtová
ECLI:	ECLI:SK:OSZV:2025:6724204665.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen, samosudkyňou Mgr. Janette Nôtovou, v sporovej veci žalobcov: 1) A. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., občan SR, 2) mal. E. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., občan SR, zast. matkou žalobkyňa 1), 3) mal. F. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., občan SR, zast. matkou žalobkyňa 1), všetci žalobcovia právne zast.: Advokátska kancelária Mgr. Peter Mešenec, s. r. o., IČO: 56462107 so sídlom Prievozská 1314/39, 821 09 Bratislava, proti žalovanému: KOOPERATIVA poisťovňa, a. s. Vienna Insurance Group, IČO: 00585441 so sídlom Štefanovičova 4, 816 23 Bratislava-Staré Mesto, právne zast.: Advokátska kancelária Miroslav Maďar, s. r. o., IČO: 36868299 so sídlom Horná 26, 97401 Banská Bystrica, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I/ Žalovaný je p o v i n n ý zaplatiť titulom náhrady nemajetkovej ujmy:
- žalobkyni 1/ sumu vo výške 18.000,-- EUR,
- žalobcovi 2/ sumu vo výške 21.000,-- EUR,
- žalobkyni 3/ sumu vo výške 21.000,-- EUR,

všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II/ V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcov z a m i e t a .

III/ Žalovaný je p o v i n n ý spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcom 1/, 2/, 3/ náhradu trov konania v rozsahu 100% v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozhodnutia súdu o výške trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia podali na tunajšom súde dňa 29. 11. 2024 žalobu, ktorou sa domáhali zaviazať žalovaného zaplatiť žalobkyni 1/ sumu 24.000,-- EUR, žalobcom 2/ a 3/ každému po 27.000,-- EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobu odôvodnili tým, že dňa 11. 12. 2021 došlo k dopravnej nehode, pri ktorej bol usmrtený G. B., nar. XX. XX. XXXX. Usmrtený bol manželom žalobkyne 1/ a otcom žalobcov 2/a 3/. Okolnosti dopravnej nehody vyplývajú z uznesenia OP Zvolen zo dňa 31. 03. 2022, podľa ktorého „... vodič motorového vozidla VW golf ev. č. D. XXXXX pri prejazde ľavotočivej zákruty neprispôsobil rýchlosť jazdy stavu a povahe vozovky, poveternostným podmienkam a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať tak, ako mu to ukladá § 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. a na základe zníženého koeficientu trenia oproti predchádzajúcemu úseku komunikácie zišiel mimo vozovku vľavo, kde sa zrazil s chodcom G. B., ktorý po predchádzajúcej dopravnej nehode stál mimo cesty vo svahu, následkom čoho došlo k jeho usmrteniu.“ V čase dopravnej nehody predmetné motorové vozidlo malo uzatvorené povinné zmluvné poistenie u žalovaného. Zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa ustanovenia § 427 Občianskeho zákonníka je objektívna, t. j. bez ohľadu na zavinenie. Nie je preto potrebné, aby bola vyslovená vina vodiča v trestnom konaní. Z popisu priebehu dopravnej nehody je jednoznačné, že k usmrteniu poškodeného došlo výlučne v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla poisteného u žalovaného. Ku vzťahu žalobkyni 1/ k nebohému uviedla, že sa

s ním spoznala ako 12 ročná, v 15-tich rokoch začali spolu chodiť, ľúbili sa, trávili spolu veľa času. G. pracoval, chodil na brigády a žalobkyňa študovala. Po ukončení školy začali spolu bývať, v roku 2018 sa im narodil syn - žalobca 2/. V roku 2019 uzatvorili manželstvo. Manžel začal prevádzkovať taxislužbu a v roku 2021 sa im narodila dcéra - žalobkyňa 3/. Nebohý trávil všetok svoj voľný čas s rodinou, deti nadovšetko miloval, chodili na spoločné výlety a dovolenky. Ako manželia si vedeli vyhradiť aj čas iba na seba, vzájomne sa chápali, podporovali. Ich rodinný život bol náhle, neočakávane a tragicky ukončený, žalobkyňa 1/ by dala všetko za to, aby to vrátila späť. Nebohý jej nesmierne chýba ako partner, ako otec. V jeho osobe išlo o mladého človeka, ktorý mal celý život pred sebou, ich rodinný život bol na začiatku. Ďalší život a dôležité životné udalosti budú musieť žalobcovia prežiť bez neho. Žalobcovia boli výživou odkázaný na zosnulého. V dôsledku dopravnej nehody došlo u žalobcov k nenávratnej deštrukcii ich vzťahov v rámci súkromného a rodinného života, tento stav je trvalý a nenávratný. V zmysle judikatúry Najvyššieho súdu SR je súčasťou práva na ochranu súkromia aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami. Konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je neoprávneným zásahom do osobnostných práv pozostalých členov rodiny (rozsudok zo dňa 27. 10. 2010, sp. zn. 1Cdo 77/2009, rozsudok zo dňa 17. 02. 2011 sp. zn. 5Cdo 265/2009). Súčasťou práva na ochranu súkromia chráneného ustanovením § 11 Občianskeho zákonníka je aj rodinný život (uznesenie NR SR zo dňa 02. 02. 2022 sp. zn. 9Cdo 87/2021). Žalobcovia poukázali na prelomové uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. III.ÚS 666/2016, podľa ktorého pojem škoda použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o PZP je ústavne konformným spôsobom interpretovaný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti. Najvyšší súd SR vo svojich rozhodnutiach konštatuje, že v spore o náhradu nemajetkovej ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná (uznesenie zo dňa 31. 07. 2017 sp. zn. 6MCdo 1/2016). Žalobcovia si uplatňujú nemajetkovú ujmu, podľa § 13 ods. 3 OZ má súd prihliadať na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Podľa rozsudku NS SR sp. zn. 1Cdo 89/97 samotná závažnosť ujmy vzniknutá v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch. Súd musí prihliadať aj na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. Žalobcovia poukázali na konkrétne okolnosti, ktoré uviedli pri popise vzťahu so zosnulým, pri uplatnení nároku vychádzali aj z výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú priznávajú súdy oprávneným pozostalým osobám za smrť blízkej osoby pri dopravnej nehode, pričom žalobcovia 2/ a 3/ boli v čase dopravnej nehody maloletí. (Nález Ústavného súdu SR III.ÚS 288/2017 zo dňa 05. 12. 2017). Žalobcovia zároveň poukázali na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR zo dňa 19. 09. 2018 sp. zn. 25Cdo 894/2018, v ktorom sa súd vysporiadal s tým, že sa v Českej republike už neuplatňuje paušálna náhrada nemajetkovej ujmy, ale je treba, aby výška náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnila ekonomický vývoj spoločnosti. Najvyšší súd určil základnú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 20-násobku priemernej hrubej mzdy pre najbližšie osoby (manžel, rodičia, deti) s tým, že základná suma by mala byť modifikovaná s ohľadom na špecifické okolnosti na strane poškodeného a škodcu len rádovo v desiatkach percentách. V roku 2020 bola priemerná mesačná mzda v hospodárstve SR 1.130,-- EUR, základná čiastka náhrady nemajetkovej ujmy tak predstavuje sumu 22.660,-- EUR. Žalobcovia pripojili prehľad rozhodnutí krajských súdov SR v otázke priznania náhrady nemajetkovej ujmy (č. l. 22, 23).

2. Žalovaná sa k podanej žalobe písomne vyjadrila a žiadala žalobu žalobcov v celom rozsahu zamietnuť. Žalovaná uviedla, že žalobcovia si nemôžu úspešne uplatniť svoje nároky prostredníctvom žaloby na súde bez toho, aby žalovaná ako poisťovateľ ukončila šetrenie potrebné na zistenie rozsahu svojej povinnosti poskytnúť poistné plnenie. Žalobcovia pred podaním žaloby od žalovanej takéto nároky nežiadali. Žaloba, ktorá predchádza skončeniu prešetrovania je predčasne podaná a súd by ju mal zamietnuť, podporne žalovaný poukázal na názor uverejnený v odbornej literatúre: H., I., J., K., F., L. a kol. Občiansky zákonník II, druhé vydanie, komentár, Praha: C. H. Beck, 2019, 3030 s. Žalovaný namietol, že nie je preukázané právoplatné skončenie šetrenia dopravnej nehody, z uznesenia Okresnej prokuratúry Zvolen, ktoré žalobcovia predložili vyplýva, že vznesené obvinenie vodičovi bolo ako nezákonné zrušené. Žalobcovia tak nepreukázali, že by bol vodič motorového vozidla zodpovedný za spôsobenie dopravnej nehody, následkom ktorej bol usmrtený poškodený G. B., ani aké ďalšie okolnosti mali/mohli mať vplyv na vznik dopravnej nehody a jej následkov. Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. (ďalej len „zákon“) je poškodený povinný svoj uplatnený nárok preukázať. Žalobcovia nepreukázali, že ich možno považovať za poškodených podľa § 2 písm. g)/ zákona. Poškodený je ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu a má nárok na náhradu škody podľa tohto zákona. S poukazom na všeobecné predpoklady zodpovednosti fyzických a právnických osôb za škodu žalovaná uviedla že vznik zodpovednosti za škodu je spájaný so škodovou udalosťou - prevádzkou

motorového vozidla v zmysle § 427 OZ, so vznikom škody v príčinnej súvislosti s touto prevádzkou motorového vozidla. Zásadný právny význam má otázka, v čom konkrétne spočíva škoda, ktorej náhradu si žalobcovia uplatňujú, pretože sa zisťuje príčinná súvislosť medzi konkrétnou ujmou a konkrétnou škodovou udalosťou. Vždy musí ísť o príčinu priamu, nie sprostredkovanú. Poškodeným pre účely zákona môže byť len ten, kto priamo v súvislosti s prevádzkou motorového vozidla utrpel škodu. Nárok uplatnený v zmysle žaloby by nevznikol v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou označeného motorového vozidla (žalovaný poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 32/2007 zo dňa 29. 03. 2007 a ďalšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR v období od rokov 2009 do roku 2014). V prípade žalobcov sa nejedná o poškodených, preto nemajú práva právo uplatňovať voči žalovanej nároky podľa § 15 ods. 1 veta druhá zákona. Ak napriek doterajším argumentom žalovaného súd žalobu nezamietne, žalovaný poukázal na to, že súd by mal výšku nemajetkovej ujmy uplatnenú žalobcami primerane znížiť. Žalovaná poukázala na rozhodnutie ESĽP vo veci I. M. proti Slovenskej republike, kde bola priznaná sťažovateľke nemajetková ujma 25.000,-- EUR pri usmrtení jej dvoch maloletých detí vo veku 1 a 5 rokov. Žalovaná poukázala na rozhodnutia krajských súdov SR, kde bola nemajetková ujma priznávaná v rozpätí 3.000,-- EUR až 10.000,-- EUR.

3. Žalobcovia v písomnom vyjadrení uviedli, že mimosúdne zisťovanie rozsahu povinnosti poisťovateľa poskytnúť poistné plnenie nie je podmienkou uplatnenia nároku na súde. Námietku žalovanej žalobcovia považujú len za účelovú, nakoľko žalovaná nikdy neponúkla žiadnym iným pozostalým zastupovaných právnym zástupcom žiadnu náhradu nemajetkovej ujmy, ani počas prebiehajúcich viacerých súdnych konaní. O účelovosti námietky predčasnosti svedčí aj skutočnosť, že vo svojom vyjadrení žalovaná popiera aktívnu legitimáciu pozostalých, ako aj vznik ich nároku. Poškodení súlade s ust. § 15 ods. 1 zákona majú právo uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi, zákon v žiadnom zo svojich ustanovení nepodmieňuje uplatnenie nároku poškodeným na súde ukončením šetrenia poisťovateľa potrebného na zistenie rozsahu jeho plnenia. V prípade škody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla si poškodený môže vybrať, či nárok na náhradu škody uplatní voči škodcovi (poistenému) alebo voči poisťovateľovi alebo solidárne voči obidvom. Súdne uplatnenie nároku poškodeného nie je podmienené mimosúdnym uplatnením nároku u poisťovateľa (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 256/2012 zo dňa 17. 10. 2013). K námietke neukončenia trestného stíhania žalobcovi poukázali na to, že jediné vozidlo zúčastnené na dopravnej nehode bolo vozidlo poistené u žalovaného. Žalobcovia si uplatňujú nárok na základe objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, zavinenie vodiča nie je predpokladom tejto zodpovednosti (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo 54/2009 z 31. 08. 2010). Zavinenie má význam iba vo vzťahu k vodičovi alebo pre účely priestupkového alebo trestného konania. V danom prípade trestnoprávna zodpovednosť vodiča nie je predpokladom uplatnenia nároku podľa § 427 Občianskeho zákonníka, predpokladom vzniku objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla je: 1. udalosť vyvolaná osobitnou povahou prevádzky- tu motorové vozidlo poistené u žalovaného ako jediné bolo účastné na dopravnej nehode, 2. vznik škody - tu usmrtenie chodca, 3. príčinná súvislosť medzi udalosťou a vznikom škody - tu chodec zahynul následkom prevádzky motorového vozidla. Pokiaľ žalovaná namieta absenciu priamej príčinnej súvislosti medzi škodou a škodovou udalosťou, žalobcovia poukázali na aktuálne uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 22. 02. 2022, sp. zn. 9Cdo/87/2021, podľa bodu 25: „Dovolací súd uzatvára, že odvolací súd dospel k správnemu právnemu záveru, keď konštatoval, že medzi dopravnou nehodou a následkom smrti blízkej osoby a zásahom do osobnostných práv pozostalých je daná priama príčinná súvislosť, ako zákonný predpoklad zodpovednosti poisťovne za škodu, a teda, že sa odvolací súd svojimi právnymi závermi zmysle § 421 ods. 1 písm. a) C.s.p. neodklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“. V dôvodoch tohto rozhodnutia Najvyšší súd SR uviedol, že rozhodnutia, na ktoré poukázala aj v tomto konaní tu žalovaná, nie sú pre danú otázku relevantné, nakoľko sa týkali úplne odlišných skutkových a právnych otázok. Pokiaľ žalovaná vo svojom vyjadrení poukazovala na výšku náhrady priznanej podľa rozsudku ESĽP Kontrová proti SR, v danom prípade bolo konštatované porušenie záväzku Slovenskej republiky chrániť právo na život (manžel sťažovateľky zastrelil ich spoločnú 5 ročnú dcéru a jednoročného syna a následne spáchal samovraždu), pričom k porušeniu jej práva došlo v dôsledku toho, že sťažovateľka nemala k dispozícii účinné prostriedky nápravy. V rozsudku bola Slovenská republika zaviazaná zaplatiť sťažovateľke 25.000,-- EUR. Výklad žalovanej je tak nesprávny. K náhrade nemajetkovej ujmy uplatnenej maloletými deťmi žalobcovia poukázali na závery uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo 265/2009 zo 17. 02. 2011, a uviedli, že minimálna výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná pre maloleté dieťa bola na úrovni 15.000,-- EUR, následne bola priznávaná na úrovni 20.000,-- EUR a priemerná výška nemajetkovej ujmy pre maloleté dieťa je na úrovni 23.000,-- EUR. Dané rozhodnutia zohľadňujú

ústavnoprávne kritériá pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ustálené nálezom Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS 2844/14 z 22. 12. 2015 a to jednak na strane poškodeného a jednak na strane pôvodcu zásahu. Štandardne súdy zohľadňujú pri náhradách nemajetkovej ujmy pri maloletej osoby jej vek, ako aj vek zomrelého a otázku hmotnej závislosti maloletého pozostalého na usmrtenej osobe. Žalobcovia poukázali na viaceré rozhodnutia krajských súdov SR. Pokiaľ sa žalovaná dovolávala, že uplatnená výška nároku žalovaných je neprimeraná s poukazom na vzorku súdnych rozhodnutí, ktoré citovala, žalovaná postupuje zavádzajúco až klamlivo. V niektorých rozhodnutiach sa jednalo o priznanú náhradu plnoletých detí, dôvodom priznania nízkej výšky nemajetkovej ujmy pre manželku boli rozvrátené vzťahy medzi manželmi v rozvodovom konaní, títo nezdieľali spoločnú domácnosť, eventuálne konfliktné a ekonomicky nefungujúce manželstvo, výrazná miera opitosti zosnulého, náhrada za smrť maloletého dieťaťa, pričom pozostalí neboli finančne na neho odkázaní. Následne žalobcovia podrobnejšie rozobrali skutkový stav jednotlivých rozhodnutí, na ktoré žalovaná poukázala. Žalobcovia tak zotrvali na podanej žalobe ako dôvodnej a žiadali, aby jej súd v plnom rozsahu vyhovel.

4. Žalovaná v písomnej reakcii zotrvala na svojej námietke k predčasnosti podania žaloby, tvrdenia žalobcov považovala za vágne, každý prípad týkajúci sa nárokov poškodených na náhradu nemajetkovej ujmy je jedinečný svojimi skutkovými okolnosťami. K objektívnej zodpovednosti prevádzateľa motorových vozidiel poukázala žalovaná na § 428 OZ, a považovala za nevyhnutné zistiť v súdnom konaní existenciu liberačný ich dôvodov a podľa toho môže súd rozhodnúť, či vznikla alebo nevznikla povinnosť žalovanej uhradiť nemajetkovú ujmu žalobcom. Prichádza do úvahy možnosť posúdiť, či aj samotný nebohý poškodený mohol mať podiel na tragickej dopravnej nehode s ohľadom na ustanovenie § 441 OZ. Žalovaná vzniesla dôkazný návrh na pripojenie vyšetrovacieho spisu s tým že následne oznámi súdu námietky v tomto smere. Žalovaná zotrvala aj na námietke neprimeranosti výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobcami, poukázala na to, že zadosťučinenie musí byť primerané, rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Finančná náhrada za vzniknutú ujmu nemá byť zábezpekou, ani zdrojom obživy, či náhradou príjmu, nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. Zmyslom právnej úpravy je túto ujmu len zmierniť. Pokiaľ žalobcovia uvádzali, že priemerná náhrada nemajetkovej ujmy pri maloletých je 23.000,-- EUR, podľa prehľadu predložených rozhodnutí je to suma 22.375,-- EUR. Ďalej poukázala na skutkové okolnosti v jednotlivých prípadoch, na ktoré žalobcovia poukázali s tým, že v mnohých prípadoch bol vinník dopravnej nehody uznaný za vinného v trestnom konaní. V písomnej reakcii žalobcovia poukázali na rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 15Co 79/2024 zo dňa 12. 02 .2025, v dôvodoch rozhodnutia súd konštatoval, že zo žiadnej právnej normy pre žalobcov nevyplýva povinnosť pred podaním žaloby na súd ukončenie šetrenia poisťovateľa. Jedná sa o nárok, ktorý vzniká ex lege, jeho vymáhateľnosť nie je viazaná na predchádzajúce konanie poisťovateľa.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne 1/, oboznámením listinných dôkazov a zistil nasledujúci skutkový a právny stav veci.

6. Žalobkyňa na pojednávaní uviedla, že s manželom sa poznali od dvanástich rokov, stretávali sa počas puberty, ona študovala, on pracoval. Po siedmich rokoch otehotnela a narodil sa syn E., v roku 2019 sa vzali. V roku 2021 sa im narodila dcéra. Manžel bol pracovitý, našiel si čas aj na rodinu, trávili spoločné chvíle, v nedele chodili k jeho rodičom. S manželom žili spolu v byte vo Zvolene od roku 2017 do roku 2021, keď mala dcéra 3 mesiace, presťahovali sa k jej rodičom, následne, keď mala dcéra 11 mesiacov, sa stala tá nehoda. Pôvodne im rodičia chceli zanechať dom, ale tieto plány sa už nerealizovali. Žili spolu dobre, tešili sa na spoločnú budúcnosť, plánovali veľkú rodinu. Ak sa aj hádali, hneď sa udobrili, dôvodom bolo, že on chodil pomáhať otcovi do firmy, robil taxi, kuriéra, takže mal málo času, ale vždy to vyriešili. Ona sama sa bez neho nevie pohnúť ďalej, deti nechápu, že sa otec nevráti. Keď sa udalosť stala, dcéra mala 11 mesiacov, vtedy si to tak neuvedomovala, teraz sa stále pýta, prečo nemá otca, keď vidí v škôlke, že chodia oteckovia pre deti. Aj syn sa pýta na otca. Ona ako matka sa snaží byť im oporou, najhoršie je, keď sú sviatky, dovolenky, narodeniny. Naďalej sa snaží udržiavať kontakt aj s jeho rodinou, vzťahy sú zachované, ale tá radosť tam už nie je. Predtým ako rodina chodievali na dovolenky, výlety po Slovensku, manžel sa deťom venoval. Chodili spolu na výlety do prírody, s kamarátmi, na opekačky. Ona si robila vysokú školu v Banskej Bystrici, avšak po udalosti nebola schopná ísť na skúšku a školu nedokončila, toho času uvažuje, ako by to doriešila. Predtým nemusela nikoho hľadať k deťom, manžel sa o deti postaral. Manžel pomáhal aj v domácnosti, teraz je na všetko sama, situácia má dopad na jej psychický stav. Zle spáva, berie lieky na prírodnej báze. Rok po udalosti nejazdila na aute, pretože mala strach, že by sa jej niečo stalo a čo by bolo s deťmi.

Stáva sa, že to teraz niekedy na ňu doľahne, uvažuje, prečo sa to stalo, že je na všetko sama. So synom E. navštívili psychológa, ktorý konštatoval, že je to bežný stav pri takejto strate, jeho stav sa časom zlepšil, zostal však uzavretý. Ona sama sa snaží byť silná najmä pred deťmi, hoci je to pre ňu ťažké. Deti spomínajú na otca aj každý deň, pravidelne sa večer modlia, najmä mladšia dcéra sa pýta, aký bol otec a ona jej o ňom musí rozprávať. Niekedy sa stane, že si v nejakej situácii spomenú, že tam bol s nimi otec. Na Vianoce mu posielajú do neba pozdrav formou lampiónu, na narodeniny boli pri jeho hrobe, dcéra mu kreslí kresbičku a púšťali mu balónik. Svoj stav prvý rok ani neriešila, tento čas si veľmi nepamätá. Potom to chcela začať riešiť odbornou pomocou, dostala však termín o 6 mesiacov, na ten sa nedostavila. Situáciu sa snažila prekonať sama, za pomoci rodiny, priateľov. Keď má ťažkú chvíľu, vyrozpráva sa dobrej priateľke, cez psychiatra a lieky by to už ani nechcela riešiť. Aktuálne býva u svojich rodičov, ktorí jej pomáhajú tak, že nemusí platiť nájomné. Po tom, čo zostali sami, musela začať pracovať. Je zamestnaná na dohodu v Žiari nad Hronom, kde má minimálnu mzdu, poberá vdovský dôchodok 169,-- EUR a deti sirotský dôchodok po 111,-- EUR, privyrobí si tak, že známym vyrába kytice. Zo svojho príjmu zabezpečuje svoje veci, kupuje spoločné veci do kuchyne, otec jej však pomáha, bez neho si nevie predstaviť, ako by fungovali. Predtým mal príjem manžel, ona bola na materskej dovolenke, takže boli na jeho príjem odkázaní. Manžel pracoval ako kuriér, neskôr začal robiť taxislužbu, chodieval na brigády napríklad v PPS, robil vo viacerých firmách majstra pre ľudí. Vypomáhal aj svojmu otcovi vo firme, kde sa robia stavebné práce, v noci chodil vykladať kamióny. Práve sa im začalo dariť, chcel sa stiahnuť z taxislužby a vtedy sa stala tá nehoda. V tom čase si finančne vystačili sami, rodičia im príležitostne poskytli financie ako dar. Otec žalobkyni pomáha aj tak, že sa snaží nahradiť chýbajúceho chlapa v rodine, napríklad chodí po dcéru do škôlky, ktorá chce, aby aj za ňou chodil otec, keď tam vidí iných otcov. Cez víkendy chodia k svokrovcom, so sestrou manžela sú v pravidelnom kontakte, jej syn je krstný otec ich spoločného syna. Aktuálne je taká situácia, že brat jej manžela má byť prepustený z výkonu trestu, pričom sa na seba veľmi podobali. Dcéra sa spytuje, či jeho môže volať otec, keďže aj jej sesternica ho volá ocko. Brat manžela, ktorý má byť prepustený z výkonu trestu, si bol s manželom blízky, boli s jeho rodinou v kontakte, tiež majú malé deti, s ktorými sa kamarátia. Dedičské konanie po manželovi bolo ukončené, prejednávali sa financie z druhého piliera a autá taxislužby, avšak zistila, že sú tam dlžoby, ktoré musí splácať, čo aktuálne rieši, pretože manžel mal mať bankrot.

7. Žalobkyňa preukázala sobášnym listom a rodnými listami maloletých detí príbuzenský vzťah z nebohým zomrelým.

8. Z internetovej stránky SKP žalobcovia doložili evidenciu poisťovateľa - žalovaného k motorovému vozidlu EČV D. XXX I..

9. Na výzvu súdu písomným podaním zo dňa 22. 05. 2025 žalovaná vzniesla námietku existencie liberačného dôvodu podľa § 428 OZ. Uviedla, že trestné stíhanie vodiča predmetného motorového vozidla bolo uznesením zo dňa 19. 11. 2022 zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažnosť žalobkyne 1/ proti tomuto uzneseniu bola uznesením OP Zvolen zo dňa 19. 12. 2022 zamietnutá ako nedôvodná. Bolo konštatované, že vodič nemohol predvídať ojedinelý vonkajší poveternostný vplyv - ojedinelú námrazu, poľadovicu, čo viedlo k tomu, že so svojim motorovým vozidlom skončil mimo cesty a to napriek tomu, že ako vodič prispôsobil jazdu svojim schopnostiam, poveternostným vplyvom, stavu cesty. Žalovaná poukázala na obsah vyšetrovacieho spisu, najmä znalecký posudok číslo 8/2022 znaleckej organizácie Znalex, s. r. o., ako aj ďalšie listinné dôkazy vyšetrovacieho spisu, z ktorých plynie nespochybniteľný záver o tom, že škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke, bola spôsobená externou okolnosťou, ktorá nemala pôvod v prevádzke a to ojedinelou námrazou, poľadovicou a vodič škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Vzhľadom k tomu, že za spôsobenú škodu vodičovi nevznikla zodpovednosť pre prítomnosť liberačného dôvodu podľa § 428 OZ, nevznikla ani povinnosť žalovanej ako poisťovateľovi nahradiť vzniknutú ujmu žalobcom ako poškodeným. Z tohto dôvodu žalovaná žiadala žalobu zamietnuť. Žalovaná zároveň vzniesla námietku, že aj samotný nebohý svojím konaním spôsobil zásah do osobnostných práv žalobcov, žiadala súd zohľadniť túto skutočnosť pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy s poukazom na § 441 OZ. Zo znaleckých posudkov a listinných dôkazov vyšetrovacieho spisu vyplývajú skutočnosti, že nebohý sám ako vodič motorového vozidla skončil jazdu so svojím motorovým vozidlom mimo cesty a následne, namiesto toho, aby bezpečne opustil priestor dopravnej nehody a vzdialil sa do bezpečia, z neznámeho dôvodu sa rozhodol po svahu pod úrovňou cesty dostať naspäť na cestu, čo sa mu stalo, žiaľ, osudným. Takmer na rovnakom mieste so svojim motorovým vozidlom sa dostal mimo cesty aj vodič C. J., pričom v tom momente došlo ku stretu s

nebohým. Žalovaná tak žiadala, aby súd vzal do úvahy aj konanie nebohého a aby primerane znížil výšku nemajetkovej ujmy.

10. Žalobcovia na základe výzvy súdu podali písomné stanovisko k námietkam žalovanej. Poukázali na to, že zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou dopravných prostriedkov podľa § 427 OZ je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, dôvodom je skutočnosť, že prevádzka dopravných prostriedkov je zdrojom zvýšeného nebezpečenstva a zvýšeného rizika možnosti vzniku škody a záujem štátu na ochrane obetí dopravných nehôd. Zavinenie má význam vo vzťahu k vodičovi alebo na účely priestupkového alebo trestného konania, nie však pre objektívnu zodpovednosť za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (rozsudok NSSR sp. zn. 4Cdo 197/2022 zo dňa 22. 02. 2024). Okolnosti a priebeh dopravnej nehody vyplývajú z uznesenia o vznesení obvinenia, podľa ktorého vodič označeného motorového vozidla pri prejazde ľavotočivej zákruty neprispôsobil rýchlosť jazdy stavu a povahe vozovky, poveternostným podmienkam a zišiel mimo vozovku, kde sa mimo cestnej komunikácie zrazil s chodcom, následkom čoho došlo k jeho usmrteniu. Niet pochýb, že stret motorového vozidla s chodcom mimo cestnej komunikácie, pri ktorom sa prejavuje rýchlosť, hmotnosť, kinetická energia motorového vozidla spôsobilá privodiť poškodenie zdravia, je prejavom osobitej povahy prevádzky vozidla a zakladá zodpovednosť prevádzkovateľa za škodu podľa § 427 OZ, pokiaľ nie je naplnený liberačný dôvod uvedený v paragrafe 428 OZ alebo nie je účinok prevádzky vyvolaný konaním či opomenutím poškodeného v zmysle § 441 OZ. Pre existenciu liberačného dôvodu, ktorého sa žalovaná dovoláva, nepostačuje subjektívna neodvrátiteľná udalosť. Musí byť preukázaná objektívna neodvrátiteľnosť škody, to znamená taká, ktorú nemohol odvrátiť nikto, kto by sa ocitol v podobnej situácii v cestnej premávke v danom čase. Znalec z odboru cestná doprava v znaleckom posudku dal jasnú odpoveď na otázku, či za a za akých okolností sa dalo zabrániť dopravnej nehode a konštatoval: „... ak by sa vozidlo pohybovalo na úrovni križovatky 50 km/hod., zabránil by dopravnej nehode.“ Námraza sama osebe nepostačuje na zbavenie sa zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, škoda podľa znalca bola odvrátiteľná z technického hľadiska pri rýchlosti 50 km/hod. Nie je rozhodujúce, že povolená rýchlosť na danom úseku bola 90 km/hod., ani skutočnosť, že faktická rýchlosť motorového vozidla bola 60 km/hod. Objektívne ktorýkoľvek iný účastník cestnej premávky, ktorý by šiel obozretnejšie rýchlosťou 50 km/hod., bol objektívne spôsobilý technicky zabrániť vzniku dopravnej nehody. Z tohto dôvodu nie je daný dôvod liberácie na strane prevádzkovateľa motorového vozidla. Žalovaná v snahe znížiť rozsah svojej povinnosti namieta zavinenie zosnulého. Základným predpokladom vzniku všeobecnej zodpovednosti za škodu na strane poškodeného podľa § 420 ods. 1 OZ je porušenie povinnosti (protiprávny úkon), t. j. konanie, ktoré je v rozpore s objektívnym právom. Žalovaná neuviedla žiadne porušenie zákonnej povinnosti na strane poškodeného, ktoré by zakladalo jeho spoluzodpovednosť. Nebolo zistené, že by poškodený porušil akúkoľvek povinnosť vyplývajúcu z právnych predpisov, najmä pravidiel cestnej premávky, ktoré by bolo v príčinnej súvislosti s jeho usmrtením. Z tohto dôvodu nie je možné na strane poškodeného hovoriť o spoluzavinení. Chodec nemá právnu povinnosť očakávať, že auto vybočí z vozovky z dôvodu poľadovice, ak sa zdržiava mimo cestnej komunikácie, neporušuje žiadne pravidlá cestnej premávky. Už sama skutočnosť, že k usmrteniu došlo mimo cestnej komunikácie, neznamená zavinenie zo strany chodca, zosnulý sa nenachádzal na mieste, kde by bežne dochádzalo k premávke motorových vozidiel, a teda mohol mať legitímne očakávanie bezpečia. V čase škody bol poškodený mimo cestnú komunikáciu, nebol účastníkom cestnej premávky, žiadnym spôsobom nemohol ohroziť bezpečnosť ani plynulosť cestnej premávky, nemohol ani obmedziť iného účastníka cestnej premávky, nevytvoril z technického hľadiska náhlu ani akúkoľvek inú prekážku v cestnej komunikácii. Pokiaľ existuje dôvodný predpoklad, že sa z miesta dopravnej nehody približoval smerom k cestnej komunikácii s cieľom privolať pomoc, takéto konanie nemožno považovať za protiprávne ani neopatrné. Podľa § 66 zákona č. 8/2009 Z. z., je každý účastník nehody povinný bezodkladne privolať políciu alebo záchrannú službu, ak došlo k zraneniu osoby. Pohyb poškodeného smerom k cestnej komunikácii nebol bezdôvodný, najskôr motivovaný snahou zabezpečiť pomoc v situácii, kedy štandardné komunikačné prostriedky nemuseli byť dostupné. Príklady spoluzavinenia poškodeného ako účastníka cestnej premávky, ktoré uvádza aj odborná literatúra sú štandardne napr. spolujazdec nebol pripútaný bezpečnostným pásom, cyklista mimo obce nepoužil ochrannú prilbu, osoba dobrovoľne nastúpila do vozidla k vodičovi zjavne pod vplyvom alkoholu. Žalobcovia tak majú za to, že nie sú preukázané skutkové okolnosti o spoluzavinení na strane poškodeného, nie je preto dôvod znížiť rozsah poistného plnenia.

11. Z vyšetrovacieho spisu OR PZ Zvolen ČVS: ORP - 183/DI-ZV-2021 súd oboznámil dôkazy:

· Znalecký posudok číslo 8/2022 znaleckej organizácie Znalex, s. r. o., ktorého predmetom úlohou bolo vykonať analýzu nehodového deja a vyjadriť sa k technike a rýchlosti jazdy motorového vozidla, pohybu chodca, k vzniku dopravnej nehode a jej príčinám z technického hľadiska, ako aj posúdiť možnosť zabránenia vzniku dopravnej nehody zo strany jej účastníkov. Znalec v záveroch posudku popísal analýzu nehodového deja, výhľadové pomery vodiča aj chodca. Znalec potvrdil, že výpoveď vodiča o pohybe motorového vozidla rýchlosťou 60 km/hod. je technicky prijateľná, iba ak mala vozovka nerovnomerný koeficient trenia. Polohu chodca voči vozidlu v čase zrážky nebolo možné jednoznačne stanoviť, vzhľadom na krvnú stopu mimo vozovky je možný predpoklad, že k zrážke došlo mimo vozovky počas preklápania vozidla na svahu. Technickou príčinou dopravnej nehody bolo prejdenie vozidla mimo vozovky vľavo v dôsledku pravdepodobne zníženého koeficientu trenia oproti predchádzajúcemu úseku komunikácie. Vodič vozidla by dopravnej nehode zabránil, ak by sa na úrovni križovatky na N. pohyboval rýchlosťou 50 km/hod. Chodec pravdepodobne nemohol zabrániť zrážke s vozidlom. Znalec do zápisnice o výsluchu zo dňa 19. 11. 2022 uviedol, že pokiaľ by sa vozidlo pohybovalo v rýchlosti 60 km/hod. pri rovnomernom koeficiente trenia 0,1 po celom úseku komunikácie, vozidlo by opustilo vozovku skôr, ako dosiahne polohu miesta kontaktu so zvodidlami, tak ako je znázornené v znaleckom posudku. Aby vozidlo narazilo do zvodidiel, v oblasti výjazdu z N. bol znížený koeficient trenia (znázornený modrou plochou) 0,1 a na inom úseku bol predpokladaný koeficient trenia 0,25. To znamená, že v celom úseku komunikácie nebol rovnomerný koeficient trenia. Nerovnomerný koeficient trenia bol zvolený preto, aby boli splnené podmienky priebehu dopravnej nehody a to náraz do zvodidla vpravo a opustenie vozovky vľavo po zistených stopách. Znalec sa vyjadril aj k zisteným závadám na ABS a ESP s tým, že pri nízkom koeficiente trenia ľadu 0,1 účinnosť týchto systémov zaniká. Znalec uviedol, že ak vodič vozidla je povinný rýchlosť jazdy prispôsobiť svojim schopnostiam, vlastnostiam vozidla a nákladu, poveternostným podmienkam, stavu a povahe vozovky a iným okolnostiam, ktoré možno predvídať, mal sa pohybovať rýchlosťou 50 km/hod. a menšou. Je otázkou právnou, či mal vodič predvídať stav a povahu vozovky alebo miesto zmeny koeficientu trenia, ktorým je ojedinelé miesto s poľadovicou, ktorá vznikla námrazou, zamŕzaním stekajúcej vody na vozovku z okolia, ktoré vodič nemôže predvídať.

· Svedok C. J. do zápisnice o výsluchu zo dňa 20. 12. 2021 uviedol, že dňa 10. 12. 2021 v čase približne o 6,40 hod. odchádzal z miesta trvalého bydliska z O. do práce do D. na svojom motorovom vozidle, vozovka bola pokrytá kašovitým snehom, nie vo veľkom množstve. Počas jazdy prechádzal rôznymi úsekmi cesty, kde nemal žiaden problém s jazdou. Ľavotočivú zákrutu pri obci N. prešiel v poriadku, hneď za zákrutou ho s vozidlom šmýkalo, on sa snažil vozidlo vyrovnať. Vyletel mimo cestu a zostal prevrátený na boku, v tom čase nevedel, že zachytil nejakú osobu. Myslel si, že ani poškodený ho nevidel, asi sa venoval tomu, aby vyšiel na cestu. V čase, keď sa dostal do šmyku, šiel rýchlosťou približne 60 km/hod., viac to určite nebolo.

· Znalecký posudok číslo 10/2022 A. A. P., číslo 1/2022 A. C., predmetom ktorého bolo zistiť bezprostrednú príčinu smrti nebohého. V posudkovej časti v bode 5. bolo uvedené, že z vyšetrených okolností prípadu vyplýva, že k spôsobeniu násilia na tele nebohého došlo pri dopravnej nehode - zrážke medzi chodcom a motorovým vozidlom tak, že chodec po predchádzajúcej dopravnej nehode stál mimo cesty vo svahu, pričom do neho z doposiaľ nezistenej príčiny narazilo vozidlo. V bode 6. je uvedené, že pri pravdepodobnom neprispôsobení svojho správania, povahe a stavu vozovky nebohý ako vodič prešiel s vozidlom mimo cestu vľavo do svahového zrázu, kedy po nekontrolovanom pohybe došlo k nárazu a vozidlo zostalo prevrátené na streche pod svahom vedľa cesty. Z rozsahu zranení na tele menovaného a z neprítomnosti krvných stôp v kabíne vozidla možno usudzovať, že po tomto náraze na tele nebohého neboli zistené závažné úrazové zmeny, menovaný bol pri vedomí, schopný pohybu, dostal sa von z auta a pravdepodobne sa pohyboval smerom k vozovke cez svahový zraz, kde došlo ku kontaktu s motorovým vozidlom, ktoré sa pohybovalo smerom mimo vozovku. V závere znalci konštatovali, že bezprostrednou príčinou smrti nebohého boli zranenia, ktoré menovaný utrpel ako následok dopravnej nehody ako chodec, ktorý sa v čase kontaktu s motorovým vozidlom pohyboval po svahu pod úrovňou vozovky smerom nahor - pravdepodobne lezúc - v svahovom zráze. Ide o poranenia, ktoré sú nezlučiteľné so životom a po ich utrpení došlo k závažnej poruche vedomia a takmer okamžitej smrti. Bolo jednoznačne ustálené, že išlo o zranenia v priamej časovej a príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou pri zrážke chodca s osobným motorovým vozidlom. Vyšetrením neboli zistené žiadne také chorobné alebo vývojové zmeny, ktoré by boli priamou príčinou smrti, ktoré by nástup smrti podmienili alebo urýchlili. V čase smrti chodec nebol pod vplyvom alkoholu ani iných omamných a psychotropných látok a toxikologicky významných skupín liečiv.

· Svedok J. J. do zápisnice o výsluchu zo dňa 17. 10. 2022 uviedol, že je zamestnaný ako vodič posypového vozidla spoločnosti Q. J. J.. V zmysle plánu údržby ciest v deň dopravnej nehody vykonával

posyp spolu s plúžením a vyorávaním snehu z vozovky. S odstupom času si nespomínal, aké boli podmienky na konkrétnom úseku cesty, kde bola dopravná nehoda. Ak bol na vozovke sneh, s určitosťou vykonával posyp aj plúženie súčasne. Ak je poľadovica, vykonáva samostatný posyp. Daným úsekom prechádzal 2x na začiatku a pred koncom služby.
· Podľa správy SHMÚ zo dňa 20. 10. 2022 dňa 10. 12. 2021 v čase 6,30 - 7,00 hod. bolo na úseku D. – N. zamračené, bez zrážkovej činnosti prízemná teplota vzduchu na meteorologickej stanici F. poklesla na - 0,1 až - 0,3 stupeň Celzia. Minimálna vodorovná dohľadnosť dosahovala 10 km. V lokalite O. sa nachádzala snehová pokrývka s výškou 6 cm. Sneženie a zmiešané zrážky boli na okolitých staniciach zaznamenané v priebehu dňa 09. 12. 2021, trvali približne do 10. 12. 2021 3,00 hod. Na staniciach nebol zaznamenaný výskyt poľadovice, zemský povrch pokrýval vlhký sneh rovnomernou vrstvou. SHMÚ nepozoruje stav cestných komunikácií. Výskyt zmrazkov na vozovke nemožno s určitosťou potvrdiť, ani vylúčiť.
· Uznesením vyšetrovateľa zo dňa 19. 11. 2022 bolo trestné stíhanie zastavené, lebo skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. V dôvodoch vyšetrovateľ na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru že smrť nebohého bola spôsobená vonkajšími vplyvmi, ktoré nemôže vodič predvídať, a to ani pri jazde prispôsobenej stavebnému stavu komunikácie, poveternostným podmienkam, vlastnostiam vozidla a nákladu, vlastným schopnostiam a iným zjavným okolnostiam. Ak sa na vozovke nachádzala poľadovica, je možné predpokladať, že aj keď vodič vozidla prispôsobil rýchlosť jazdy, keď jazdil rýchlosťou približne 60 km/hod., nemohol zabrániť zrážke s chodcom, ktorý sa predtým so svojím vozidlom ocitol v obdobnej dopravnej situácii. Zo znaleckého posudku vyplýva, že koeficient trenia na uvedenom úseku cesty bol nerovnomerný, aj napriek tomu, že bola na danom úseku vykonávaná údržba vozovky, boli pravdepodobne vytvorené také poveternostné podmienky, ktoré v danom čase a mieste nebolo možné ovplyvniť ani týmito opatreniami. Závadou v zjazdnosti diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú také zmeny v zjazdnosti, ktoré sú spôsobené vonkajšími vplyvmi, ktoré nemôže vodič predvídať ani pri jazde prispôsobenej stavu komunikácie, poveternostným podmienkam, vlastným schopnostiam a iným zjavným okolnostiam. Závadou v zjazdnosti je aj ojedinelé miesto s poľadovicou, ktorá vznikla námrazou, zamŕzaním stekajúcej vody na vozovku z okolia alebo vôd stojacich na vozovke. Na základe vypracovaného modelu priebehu dopravnej nehody je zrejmé, že sa v mieste na vozovke vyskytla ojedinelá námraza, a vodič vozidla nemohol reflektovať ani na obdobnú udalosť v cestnej premávke, nakoľko nebol jej svedkom, keď iné vozidlo skončilo pod úrovňou cesty a nič nenaznačovalo tom, že došlo k predchádzajúcej dopravnej nehode. Nevidel tam pohyb iných osôb a je pravdepodobné, že až svedkovia tejto druhej udalosti upozornili iných účastníkov cestnej premávky, ktorí náležite ešte viac spomalili a prešli týmto úsekom bez komplikácií. Bol prijatý nepochybný záver, že na nehode, pri ktorej došlo k smrti chodca, nenesie vinu iná osoba, ale bola spôsobená závadou v zjazdnosti ciest.
· Uznesením prokurátora zo dňa 19. 12. 2022 bola zamietnutá sťažnosť poškodenej (žalobkyne 1/) ako nedôvodná. Prokurátor uznesenie vyšetrovateľa považoval za správne, stotožnil sa s ním. Vykonaným dokazovaním nebol preukázaný a tým naplnený jeden z obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu a to subjektívna stránka, zavinenie vodiča. Vodič na danom úseku šiel rýchlosťou asi 60 km/hod., rýchlostný limit bol stanovený na 90 km/hod. Vodič daným úsekom cesty prechádzal s dostatočne zníženou rýchlosťou jazdy a evidentne nemal vedomosť o tom, že je potrebné rýchlosť znížiť viac, nič nenaznačovalo na ojedinelú poľadovicu na vozovke. Okolnosť, že na vozovke bola ojedinelá námraza, nemôže mať za následok pričítanie tejto okolnosti vodičovi, že túto okolnosť mohol predvídať. Keďže nebolo preukázané naplnenie všetkých obligatórnych znakov skutkovej podstaty trestného činu usmrtenia, bolo správne rozhodnutie o zastavení trestného stíhania.

12. K námietke predčasnosti žaloby a aktívnej legitimácie žalobcov.

12.1 Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.
12.2 Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie. Podľa ods. 2, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Podľa ods. 3, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

12.3 Podľa § 427 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Podľa ods. 2, rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

12.4 Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoPZP"), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu vrátane inej ujmy spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve. Podľa ods. 2, poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu podľa písm. a/ škody na zdraví, inej ujmy a nákladov pri usmrtení. Podľa ods. 4, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vrátane inej ujmy vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

12.5 Podľa § 15 ods.1 ZoPZP, náhradu škody vrátane inej ujmy uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody vrátane inej ujmy priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať; ak ide o škodu vrátane inej ujmy spôsobenú motorovým vozidlom jazdnej súpravy tvorenej ťažným vozidlom a prípojným vozidlom, poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody vrátane inej ujmy priamo voči poisťovateľovi, ktorý poistil prípojné vozidlo, ak ťažné vozidlo nie je možné identifikovať.

13. Predmetom posúdenia súdom je nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá im bola spôsobená stratou blízkej osoby v dôsledku dopravnej nehody označenej v žalobe. Žalobcovia ako povinnú osobu označili prevádzateľa motorového vozidla v zmysle § 427 OZ, keď v dôsledku stretu prevádzky motorového vozidla a chodca došlo k úmrtiu chodca, tento bol manželom žalobkyne 1 a otcom žalobcov 2 a 3. Žalobcovia preukázali a uvedená skutočnosť sporná nebola, že v čase dopravnej nehody bolo motorové vozidlo poistené u žalovanej, pričom svoj nárok uplatnili priamo voči poisťovateľovi v súlade s ustanovením § 15 ods. 1 ZoPZP. Žalovaná žiadala žalobu zamietnuť z dôvodu predčasnosti podania s poukazom na to, že jej nebolo umožnené vykonať prešetrenie poistnej udalosti, s poukazom na to, že nebolo preukázané zavinenie vodiča v trestnom konaní. Žalovaná na podporu svojho stanoviska poukázala na odborné stanovisko v označenom komentári Občianskeho zákonníka, jedná sa o komentár k ustanoveniu § 797 OZ. Súd k uvedenému uvádza, že Občiansky zákonník obsahuje všeobecnú právnu úpravu poistných zmlúv, v tomto konkrétnom prípade sa na poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla vzťahuje osobitný právny predpis zákon č. 381/2001 Z. z. Uvedený právny predpis upravuje odlišne povinnosti poisťovateľa súvisiace s prešetrením potrebným na zistenie rozsahu poistného plnenia, najmä s poukazom na § 11 ods. 7 ZoPZP, kedy povinnosť poskytnúť poistné plnenie má poisťovateľ nie len v stanovenej lehote po skončení prešetrenia, ale aj po doručení právoplatného rozhodnutia súdu o výške náhrady škody. Nesplnenie povinností súvisiacich s prešetrením poistnej udalosti má vzťah k nárokom na úroky z omeškania v zmysle § 11 ods. 8 ZoPZP (NS SR sp. zn. 3Cdo/145/2017). Zo žiadneho ustanovenia ZoPZP nevyplýva povinnosť poškodeného sa so svojím nárokom najskôr obrátiť na poisťovateľa pod hrozbou prípadnej straty nároku, alebo záveru o tom, že by jeho nárok nemal byť uplatniteľný na súde. Nárok žalobcov na náhradu škody vyplýva priamo zo zákona a žiaden právny predpis nepodmieňuje jeho uplatnenie na súde ukončením prešetrenia poistnej udalosti poisťovateľom. Námietka žalovanej tak bola nedôvodná. Pokiaľ žalovaná namietala predčasnosť žaloby z dôvodu neukončenia trestného stíhania, z ktorého by malo vyplynúť zavinenie vodiča, súd konštatuje, že aj táto námietka je nedôvodná. V čase rozhodovania súdu bolo obom stranám známe právoplatné skončenie trestného stíhania jeho zastavením. Žalobcovia svoj nárok odvodzovali od objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa motorového vozidla, okolnosť, že na strane vodiča nie je konštatované zavinenie, nemá žiaden vplyv na posúdenie objektívnej zodpovednosti prevádzkovateľa morového vozidla v zmysle § 427 OZ. Žalovaná namietla, že žalobcovia nemajú postavenie poškodených v zmysle ZoPZP, pretože tu sa pod pojmom poškodený rozumie ten, kto utrpel prevádzkou motorového vozidla škodu. Škodu, ktorej sa žalobcovia žalobou domáhajú, nevznikla v priamej príčinnej súvislosti s prevádzkou motorového vozidla, v prípade žalobcov sa tak nejedná o poškodených, ktorí si svoje nároky uplatňujú v zmysle § 15 ods. 1 ZoPZP. Žalovaná na podporu svojho tvrdenia poukázala na závery rozsudkov NS SR sp. zn. 3Cdo/32/2007, 1Cdo/129/2008, 5Cdo/126/2009, 6Cdo/89/2011, 6MCdo/7/2013. Otázka náhrady nemajetkovej ujmy pozostalých po poškodenom, ktorý zomrel v dôsledku dopravnej nehody, sa v rozhodnutiach súdov SR vyvíjala od názorových záverov, že takáto náhrada nespadá pod ZoPZP, avšak aktuálne je ustálený záver o tom, že aj takáto náhrada

je krytá poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú motorovým vozidlom. Bolo by nadbytočné v tomto rozhodnutí podrobne rozoberať vývoj a dôvody jednotlivých rozhodnutí, súd poukazuje, že práve žalovaná bola účastná mnohých takýchto konaní pred NS SR aj ÚS SR. Z práva na spravodlivý súdny proces pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Súd preto poukazuje na závery vyjadrené v rozhodnutí NS SR sp. zn. 2Cdo/234/2018:

13.1. Z hľadiska časovej chronológie prvým rozhodnutím dovolacieho súdu, na ktoré poukázala dovolateľka s cieľom preukázať odklon rozhodovania odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je rozhodnutie najvyššieho súdu z 20. apríla 2011 sp. zn. 4Cdo 168/2009, v ktorom senát 4C dospel k záveru, že podľa v tom čase platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúce z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ (podobne aj rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo 139/2011 z 30. októbra 2012).

13.2. Dovolateľka tiež označila rozhodnutie najvyššieho súdu z 15. mája 2017 sp. zn. 8Cdo 219/2016, v ktorom najvyšší súd rovnako ako vo svojich vyššie uvedených rozhodnutiach dospel k záveru, že podľa súčasne platnej právnej úpravy možno nemajetkovú ujmu za zásah do osobnostných práv usmrtením blízkej osoby uplatňovať len mimo rámec inštitútu zodpovednosti za škodu, t. j. podľa § 11 a nasl. OZ, a teda povinnosť poisťovne na plnenie z povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla sa nevzťahuje na právo na náhradu nemajetkovej ujmy vyplývajúcej z ustanovenia § 13 ods. 2 OZ.

13.3. V čase nasledujúcom po rozhodnutiach sp. zn. 3Cdo 301/2012 a 8Cdo 219/2016 senát 6C dovolacieho súdu rozsudkom zo dňa 31. júla 2017 sp. zn. 6MCdo 1/2016 zamietol mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora, ktoré podal na podnet žalovanej 2/ (v tam prejednávanej veci bola žalovanou 2/ KOOPERATIVA poisťovňa, a. s., Vienna Insurance Group), v dôvodoch ktorého rozhodnutia poukázal na nutnosť pri výklade pojmu škoda pre účely zák. č. 381/2001 Z. z. vychádzať z chápania pojmu škoda v komunitárnom práve, pretože citovaný zákon bol výsledkom transpozície smerníc Európskej únie, ktoré boli nahradené toho času platnou smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/103/ES zo 16. septembra 2009 o poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel a o kontrole plnenia povinnosti poistenia tejto zodpovednosti. Táto smernica síce nedefinuje pojem škoda, ale z jej textu je zrejmé, že pod týmto pojmom rozumie osobnú ujmu a škodu na majetku, resp. používa slovné spojenie utrpenie „ujmy alebo škody“, či používa pojmy „akákoľvek ujma alebo škoda“ alebo „akákoľvek škoda“, z čoho je zrejmé, že komunitárne právo chápe škodu ako majetkovú a aj nemajetkovú ujmu, resp. za ujmu považuje škodu majetkovú a aj nemajetkovú (rozsudok ESD zo 6. mája 2010 vo veci C-63/09 Axel Walz proti Clickair SA). K záveru o potrebe krytia pozostalým priznanej náhrady nemajetkovej ujmy z povinného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla dospel dovolací súd s prihliadnutím na samotný účel povinného zmluvného poistenia zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorových vozidiel zohľadňujúc skutočnosť, že neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby bol vyvolaný prevádzkou motorového vozidla, v súvislosti s ktorou vzniknutá zodpovednosť za spôsobené škody je predmetom povinného zmluvného poistenia v zmysle zák. č. 381/2001 Z. z. Dovolací súd tiež poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 11. októbra 2016 sp. zn. III. ÚS 666/2016, ktorý v odôvodnení uviedol, že „ ...pojem „škoda“ použitý v zákone č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla je ústavne konformným spôsobom interpretovateľný extenzívne tak, že zahŕňa aj nemajetkovú ujmu podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti, s cieľom maximálnej možnej miery rešpektovania cieľov relevantnej únijnej regulácie.“

13.4. Po vydaní rozhodnutia z 31. júla 2017 sp. zn. 6MCdo 1/2016, najvyšší súd nevydal rozhodnutie, ktoré by v porovnaní s týmto rozhodnutím bolo založené na odlišných právnych záveroch. Dovolateľkou nastolená otázka bola najvyšším súdom posudzovaná v súlade so závermi vyjadrenými v uvedenom rozhodnutí napríklad už v rozhodnutiach z 27. februára 2018 sp. zn. 6Cdo 206/2017, z 27. februára 2018 sp. zn. 6Cdo 143/2017, zo 14. júna 2017 sp. zn. 3MCdo 1/2016 a z 29. novembra 2018 sp. zn. 6Cdo 80/2018, sp. zn. 8Cdo 6/2018 z 27. septembra 2018.

13.5. Napokon dovolací súd k otázke krytia nemajetkovej ujmy povinne zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z. a pasívnej legitimácie poisťovne v sporoch o náhradu nemajetkovej ujmy poukazuje na judikát uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 8/2018,

a to rozhodnutie najvyššieho súdu z 31. júla 2017 sp. zn. 6MCdo 1/2016 pod č. 61 s právnou vetou: „Škodou pre účely zákona č. 381/2001 Z. z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná“.
13.6. Vychádzajú z vyššie uvedeného dovolací súd môže len konštatovať, že označené rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 6MCdo 1/2016, 6Cdo 143/2017, 6Cdo 206/2017, 8Cdo 6/2018 považuje za rozhodnutia, ktoré predstavujú ustálenú prax v riešení otázky krytia nemajetkovej ujmy povinne zmluvným poistením zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v zmysle zákona č. 381/2001 Z. z., ako aj otázky pasívnej legitimácie poisťovne v spore o náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých obete dopravnej nehody spôsobenej prevádzkou motorového vozidla, od ktorej sa odvolací súd neodklonil. Touto ustálenou praxou bol zároveň prekonaný právny názor uvedený v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo 168/2009, 4Cdo 139/2011, 3Cdo 301/2012 a 8Cdo 219/2016, na ktoré poukazovala dovolateľka. Nebol preto splnený predpoklad prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j. odklon odvolacieho súdu od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

14. V danej veci si žalobcovia uplatňujú nárok na odškodnenie zo širších hľadísk, kde skutkovým podkladom žaloby je smrť osoby blízkej (manžel a otec). Opodstatnenosť žaloby vyvodzujú zo zásahu do širokej škály osobnostných práv, najmä práva na rodinný život a práva na súkromie, ktoré zahŕňa aj právo fyzických osôb vytvárať a udržiavať vzťahy s inými ľudskými bytosťami najmä v oblasti citovej tak, aby sa fyzická osoba mohla v budúcnosti rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby, t. j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru, sféru osobnostnú, ku ktorým nepochybne patrí aj emocionálna ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva s blízkou osobou. Preto fyzická osoba a osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Realizácia ochrany je vo výlučnom záujme osôb, ktoré sú v takomto úzkom vzťahu k postihnutej fyzickej osobe, že ochrana integrity jeho osobnosti aj po jeho smrti, tzv. postmortálna ochrana, je ich osobným záujmom. Ide o najbližších príbuzných ako manžel, druh, družka, deti, rodičia, súrodenci. Pokiaľ je daný nárok osôb domáhajúcich sa ochrany porušených osobnostných práv, je daná aj ich aktívna vecná legitimácia. Zodpovednosť za zásah do osobnostných práv je zodpovednosťou objektívneho charakteru, kde sa nevyžaduje zavinenie. Navyše podľa názoru súdu otázka aktívnej vecnej legitimácie je úzko prepojená aj s posudzovaním pasívnej vecnej legitimácie v kontexte výkladu pojmu „škoda na zdraví“ v zmysle ustanovenia § 4 ods. 2 zákona č. 381/2001 Z. z., ktorý bol podrobený súdnemu prieskumu aj v súvislosti s otázkou možnosti eurokonfortného výkladu nemajetkovej ujmy. Vzhľadom k tomu mal súd za to, že žalobcovia sú aktívne vecne legitimovaní, vzhľadom na preukázanie zásahu do ich osobnostných práv, predovšetkým práva na rodinný život, práva na súkromie.

K námietke existencie liberačného dôvodu.

15. Podľa § 428 Občianskeho zákonníka, svojej zodpovednosti sa nemôže prevádzateľ zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Inak sa zodpovednosti zbaví, len ak preukáže, že sa škode nemohlo zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať.
16. Žalovaná namietla liberačný dôvod, ktorý vylučuje zodpovednosť poisteného vodiča, s poukazom na listinné doklady a znalecké posudky z vyšetrovacieho spisu, kedy bolo preukázané, že škoda vznikla nezávisle od prevádzky motorového vozidla, ktoré viedol poistený vodič, pričom škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno požadovať. Vodič dodržal právne predpisy na úseku dopravy, počas jazdy motorovým vozidlom boli cesty pokryté kašovitým snehom, svoju jazdu prispôsobil týmto podmienkam. Rovnako tak urobil aj v inkriminovanom úseku cesty, kedy rýchlosť svojho motorového vozidla obmedzil na 60 km/hod., pričom maximálny povolený rýchlostný limit bol 90 km/hod.

Zo záverov znaleckého posudku číslo 8/2022 vyplynulo, že technickou príčinou prejdenia motorového vozidla mimo vozovku vľavo bol pravdepodobne znížení koeficient trenia oproti predchádzajúcemu úseku komunikácie. Uvedené vyplynulo aj z výsluchu znalca, znalec poukázal na to, že je otázkou právnou, či vodič mohol predvídať stav a povahu vozovky, t. j. miesto zmeny koeficientu trenia, ktorým bolo ojedinelé miesto s poľadovicou, ktorá vznikla námrazou, zamŕzaním stekajúcej vody na vozovku z okolia, ktoré vodič nemohol predvídať. Cesta aj v inkriminovanom úseku bola v deň dopravnej nehody riadne udržiavaná, pluhovaná spolu s posypom, čo vyplynulo z dôkazov vyšetrovacieho spisu, napriek tomu došlo k vzniku škody. Podľa názoru žalovanej škodu za daných pomerov nemohol odvrátiť nielen ten, ktorý je označený za prevádzkovateľa, ale žiaden iný na jeho mieste, o čom svedčí skutočnosť, že aj samotný nebohý v inkriminovanom úseku cesty v dôsledku miesta s ojedinelou poľadovicou skončil so svojím vozidlom mimo vozovky, tesne pred prejednávanou dopravnou nehodou. Príčina vzniku škody tak nesúvisela s prevádzkou motorového vozidla, súvisela s externou nepredvídateľnou udalosťou - ojedinelé miesto s poľadovicou. Žalobcovia poukázali, že zodpovednosť za škodu podľa § 427 OZ je založená na princípe objektívnej zodpovednosti, stačí preukázať, že škoda bola vyvolaná osobitnou povahou, ktorá je vlastná prevádzke dopravných prostriedkov, nemusí sa preukazovať porušenie právnej povinnosti škodcu. Vzhľadom na skutkové okolnosti niet pochýb, že pri strete motorového vozidla s chodcom mimo cestnej komunikácie sa prejavuje rýchlosť, hmotnosť aj kinetická energia motorového vozidla spôsobilá privodiť poškodenie zdravia, a tá je prejavom tejto zvláštnej povahy prevádzky vozidla, čím je založená zodpovednosť prevádzateľa za škodu podľa § 427 OZ a teda nie je naplnený liberačný dôvod podľa § 428 OZ. Predpokladom zbavenia sa zodpovednosti je preukázanie objektívnej neodvrátiteľnosti škody, to znamená takej škody, ktorú nemohol odvrátiť nikto, kto by sa ocitol v podobnej situácii v cestnej premávke v danom čase. Zo znaleckého posudku jasne vyplýva, že sa dalo zabrániť dopravnej nehode, ak by sa motorové vozidlo pohybovalo na úrovni križovatky 50 km/hod. To znamená, že objektívne ktorýkoľvek iný účastník cestnej premávky, ktorý by išiel obozretnejšie rýchlosťou 50 km/hod., by bol objektívne spôsobilý technicky zabrániť vzniku dopravnej nehody. Škoda tak bola odvrátiteľná, bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky, preto nie je daný dôvod liberácia na strane prevádzkovateľa motorového vozidla.

17. Objektívna zodpovednosť za škody spôsobené prevádzkou dopravného prostriedku je pomerne prísna, pretože takmer vylučuje možnosti liberácie prevádzkovateľa. Vyplýva to z prvej vety ustanovenia § 428 OZ, podľa ktorej sa prevádzkovateľ svojej zodpovednosti nemôže zbaviť, ak bola škoda spôsobená okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke. Pojem "prevádzka" dopravného prostriedku nie je v Občianskom zákonníku bližšie upravený. Súdna prax vypracovala niekoľko stanovísk na vysvetlenie tohto pojmu. Napríklad podľa názoru súdnej praxe motorové vozidlo je v prevádzke nielen vtedy, keď sa pohybuje, ale aj vtedy, keď síce stojí, ale motor je v prevádzke. Už samo uvedenie motora do chodu patrí k prevádzke motorového vozidla bez ohľadu na to, či sa vozidlo uvedie do pohybu alebo nie, či sa tak stalo na ceste, prípadne na inom priestranstve prístupnom verejnosti alebo ešte v garáži, resp. bez ohľadu na to, či motor uviedol do chodu sám prevádzateľ alebo jeho pracovník (R 9/1972). Liberácia prevádzkovateľa (jeho oslobodenie spod objektívnej zodpovednosti) prichádza do úvahy len v prípade, keď škoda nebola spôsobená okolnosťami, ktoré majú svoj pôvod v prevádzke. V tomto konkrétnom prípade na základe vyšetrovania predmetnej dopravnej nehody a to najmä z výsluchu vodiča a znaleckého posudku číslo 8/2022 nepochybne vyplynulo, že k dopravnej nehode a to k stretu motorového vozidla s chodcom stojacim mimo cestnej komunikácie došlo pri prevádzke motorového vozidla, znalec ako technickú príčinu prejdenia motorového vozidla mimo cesty vľavo označil nerovnomerný koeficient trenia, avšak považoval za otázku právnu, či vodič za daných okolností toto mohol predvídať. V trestnom konaní bol nepochybne prijatý záver pri zastavení trestného stíhania, že trestnoprávna zodpovednosť vodiča nenastala, pretože nebola naplnená subjektívna stránka trestného činu t. j. zavinenie. Okolnosť, že na vozovke bola ojedinelá námraza, nemôže mať za následok pričítanie tejto okolnosti vodičovi, že túto okolnosť mohol predvídať. Je treba povedať, že otázka zavinenia sa z trestnoprávneho hľadiska právne posudzuje inak ako otázka občianskoprávnej zodpovednosti v tomto konkrétnom prípade. Liberácia je viazaná na podmienku, že prevádzkovateľ preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho požadovať. Vynaložením všetkého úsilia treba rozumieť všetku objektívnu starostlivosť, ktorá sa mohla vynaložiť na zabránenie vzniku škody. V znaleckom posudku číslo 8/2022 znalec uzavrel, že vodič motorového vozidla mohol zabrániť dopravnej nehode, ak by na danom úseku cesty jazdil rýchlosťou 50 km/hod. Z vyšetrovacieho spisu je zrejmé, že pod vplyvom tejto dopravnej nehody následne ďalší vodiči na danom úseku cesty primerane spomalili a k ďalšej nehode už nedošlo. Z uvedeného vyplýva, že ktokoľvek pri rýchlosti 50 km/hod. a menšej mohol dopravnej nehode zabrániť. Žalovaná tak v konaní nepreukázala, že na strane vodiča bola vynaložená všetka objektívna starostlivosť na zabránenie vzniku dopravnej nehody.

Okolnosť prítomnosti ojedinelej námrazy na vozovke v mieste dopravnej nehody tak bola len jednou z príčin dopravnej nehody, nie jedinou. Súd nezistil, že by v tomto prípade bol preukázaný liberačný dôvod, ktorý by zbavoval prevádzkovateľa motorového vozidla zodpovednosti za škodu spôsobenú v príčinnej súvislosti s dopravnou nehodou. Túto námietku žalovanej súd tak považoval za nedôvodnú a nepreukázanú.
Námietka spoluzavinenia poškodeného.
18. Podľa § 441 Občianskeho zákonníka, ak bola škoda spôsobená aj zavinením poškodeného, znáša škodu pomerne; ak bola škoda spôsobená výlučne jeho zavinením, znáša ju sám.

19. Žalovaná s poukazom na dôkazy a skutočnosti vyplývajúce z vyšetrovacieho spisu žiadala, aby súd posúdil zavinenie samotného nebohého chodca, ktorý ako vodič motorového vozidla sám skončil so svojim motorovým vozidlom mimo cesty a následne namiesto toho, aby bezpečne opustiť priestor dopravnej nehody a vzdialil sa do bezpečia, z neznámeho dôvodu sa rozhodol po svahu pod úrovňou cesty dostať naspäť na cestu. Ak by sa rozhodol vzdialiť do bezpečia od miesta dopravnej nehody a cesty, nedošlo by k fatálnym následkom. Žalobcovia namietli, že pokiaľ by súd mal prihliadnuť na spoluzavinenie poškodeného, základným predpokladom vzniku jeho zodpovednosti podľa § 420 ods. 1 OZ je konanie v rozpore s objektívnym právom, čo v tomto prípade preukázané nebolo. Súd konštatuje, že záver žalovanej o správaní sa nebohého chodca vyplynul zo záverov znaleckého posudku číslo 10/2022 a číslo 1/2022, kde znalci vzhľadom na zistené zranenia nebohého vyslovili predpoklad o možnom pohybe chodca po svahu. Z dôkazov vyšetrovacieho spisu však vyplynul záver, že pre neprítomnosť potrebných stôp nebolo možné ustáliť správanie a presnú polohu chodca voči motorovému vozidlu, jedinou stopou bola krvná stopa mimo vozovky, kde bolo určené pravdepodobné miesto zrážky motorového vozidla s chodcom. Zo znaleckého posudku číslo 8/2022 však jednoznačne vyplynulo, že chodec nemal žiadnu technickú možnosť zabrániť vzniku dopravnej nehody. Samotná okolnosť, že nebohý poškodený pred tu posudzovanou dopravnou nehodou sa s veľkou pravdepodobnosťou sám so svojim motorovým vozidlom na danom úseku cesty dostal mimo vozovky, zrejme taktiež v dôsledku nerovnomerného trenia vozovky, nepreukazuje zavinené porušenie povinností na strane nebohého chodca, zo žiadneho dôkazu takýto záver nevyplýva. Správanie poškodeného opísané žalovanou po jeho vlastnej dopravnej nehode je len predpokladom, nie preukázanou skutočnosťou a samo o sebe nesvedčí o zavinenom protiprávnom konaní poškodeného. Súd preto nezistil také správanie poškodeného - nebohého, ktoré by napĺňalo skutkovú podstatu jeho zodpovednosti za škodu podľa § 420 ods. 1 OZ. Preto nebolo možné na nároku na náhradu škody započítať zavinenie poškodeného, či už výlučne alebo pomerne.

Výška nemajetkovej ujmy.

20. Žalovaná namietala neprimeranosti výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy žalobcami. Rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Poukázala na skutkové okolnosti v jednotlivých prípadoch, na ktoré žalobcovia poukázali, v ktorých prípadoch bol vinník dopravnej nehody uznaný za vinného v trestnom konaní. Žalovaná poukázala na rozhodnutie ESĽP vo veci I. M. proti Slovenskej republike, kde bola priznaná sťažovateľke nemajetková ujma 25.000,-- EUR pri usmrtení jej dvoch maloletých detí vo veku 1 a 5 rokov a na rozhodnutia slovenských súdov SR, kde bola nemajetková ujma priznávaná v rozpätí 3.000,-- EUR až 10.000,-- EUR.

21. Zásahom do života nebohého nielenže došlo k strate jeho života, ale zasiahlo sa aj do jeho rodinného zväzku. Následky tohto zásahu do rodinného života žalobcov sú nereparovateľné, náhrada nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcom vznikla, poskytnutá v peniazoch, môže prispieť aspoň k zmierneniu vzniknutého stavu. Morálne zadosťučinenie ako postačujúca satisfakcia vôbec neprichádza v týchto prípadoch do úvahy. V danom prípade žiadna iná satisfakcia poskytnutá nebola. Zmyslom zadosťučinenia však nie je byť zábezpekou, zdrojom obživy, ani náhrady príjmu, a preto logicky nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je súdom určovaná voľnou úvahou, vždy však s prihliadnutím na zákonné kritéria závažnosti vzniknutej ujmy a okolností, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo. Určenie konkrétnej výšky náhrady potom musí zohľadňovať všetky okolnosti konkrétneho prípadu a musí byť v súlade s požiadavkou spravodlivosti. Závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy sa posudzuje najmä s obsahom na jej intenzitu, rozsah a trvanie. V tejto súvislosti je nutné zdôrazniť, že skúmané zásahy vyvolávajú spravidla ujmu dlhotrvajúcu, rozsiahlu a v zásade ničím nereparovateľnú. Výška náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch nemá byť ocenením hodnoty ľudského života, pretože tento má nevyčísliteľnú hodnotu, ale jej cieľom je len určitá satisfakcia

za spôsobený zásah do súkromného a rodinného života žalobcov a nemôže teda na strane žiadateľa slúžiť na neprípustné obohacovanie a na druhej strane mať likvidačný charakter voči tomu, kto je na zaplatenie nemajetkovej ujmy zaviazaný. Pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy súd prihliada k súdnou praxou vymedzeným kritériám, ktorými najmä sú na strane pozostalých a zomrelého intenzita ich vzťahu, vek zomrelého a pozostalých, existenčná závislosť na zomrelom nielen vo finančnom význame, prípadne poskytnutie inej satisfakcie. Na strane škodcu sú relevantnými kritériami jeho postoj, dopad udalosti do jeho sféry, majetkové pomery škodcu a miera zavinenia.

22. K okolnostiam závažnosti utrpenej ujmy žalobcov vypovedala žalobkyňa a dokladovala ich vzťah rodinnými fotografiami. Zo strany žalovaného nebola spochybňovaná pravdivosť tvrdení žalobkyne, týkajúca sa veľmi intenzívneho vzťahu so zomrelým ako manželom a otcom ich spoločných maloletých detí. K úmrtiu nebohého poškodeného v dôsledku dopravnej nehody došlo vo veku jeho 27 rokov, žalobkyňa 1/ bola vo veku 24 rokov, maloletý syn vo veku 3 rokov a maloletá dcéra vo veku 11 mesiacov. K pretrhnutiu manželských väzieb došlo vo veľmi mladom veku manželov, krátko po uzavretí manželstva. Maloleté deti boli vo veľmi nízkom veku, keď stratili otca. Žalobkyňa vo svojej výpovedi popísala, aký hlboký zásah pre ňu aj pre maloleté deti znamenala strata nebohého. Dodnes sa s touto stratou len ťažko vyrovnávajú, otec im chýba v bežnom živote, najviac to pociťujú pri sviatkoch, oslavách, dovolenkách. Bezprostredne po nehode žalobkyňa nebola schopná jazdiť na aute, prežívala hlboký smútok a žiaľ, keďže sa jej nepodarilo získať skorý termín u odborníka, všetko zvládala sama, za pomoci priateľov a rodiny. Aj teraz s odstupom času, ak potrebuje psychickú podporu, pomôže jej najbližšia rodina a priatelia. Žalobkyňa uviedla, že spolu s deťmi boli výživou odkázaní na finančný príjem manžela, ona študovala, a bola na materskej dovolenke. Po udalosti štúdium nedokončila, bola nútená sa zamestnať. Aktuálne zvažuje, čo ďalej so štúdiom, keďže predtým aj osobnú starostlivosť o deti zabezpečoval manžel. Toho času je to otec žalobkyne, ktorý im poskytuje osobnú pomoc a zastupuje tak mužský vzor v rodine, poskytuje im aj finančnú podporu. Žalobkyňa musí riešiť následky dedičského konania po manželovi, zistila, že zostali dlžoby. Udalosť zasiahla aj do vzťahov so širšou rodinou zo strany manžela, hoci zostali v intenzívnom kontakte, vzťah už nie tak sýtený radosťou. Strata takéhoto člena rodiny predstavuje nenávratnú deštrukciu medziľudských väzieb, vytvárajúcich základ rodinného života. Okrem straty možnosti viesť rodinný a súkromný život, na strane žalobkyne 1/ došlo náhle k výraznej záťaži, presunom všetkých úloh a starostlivosti o domácnosť a o mal. deti, výlučne na jej osobu, v situácii veľkej emočnej bolesti zo straty manžela, maximálne participujúcom na fungovaní domácnosti vo finančnom význame a osobnej pomoci, ako aj na osobnej starostlivosti o mal. deti. K hodnoteniu kritérií okolností na strane škodcu súd poukazuje na to, že judikatúrou definované kritériá na strane škodcu sa uplatnia len vtedy, ak mali súčasne vplyv na vnímanie ujmy oprávnených osôb, čo naplnené v posudzovanom prípade nebolo. Ústretový prístup škodcu z vykonaného dokazovania nevyplýval, ani príp. dopad udalosti na duševnú sféru škodcu nebol spôsobilý mať vplyv na vnímanie ujmy oprávnenými osobami. Na majetkové pomery škodcu sa prihliada len výnimočne, v zmysle určitej moderácie vedenej záujmom na tom, aby nedošlo k majetkovej likvidácii škodcu (rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 25Cdo 894/2018). Vyslovenie ľútosti v akejkoľvek forme je tiež považované len za elementárny prejav slušnosti, bez adekvátneho vplyvu na výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy, s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/265/2009.

23. Súd sa ďalej zaoberal okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti došlo, vrátane príp. miery zavinenia škodcu. Okolnosti dopravnej nehody boli predmetom posudzovania v trestnom konaní, kde na základe výpovedí svedkov, listinných dôkazov a znaleckého dokazovania bol prijatý nepochybný záver, že na nehode, pri ktorej došlo k smrti chodca, nenesie vinu iná osoba, ale bola spôsobená závadou v zjazdnosti ciest. Znaleckým dokazovaním bolo preukázané, že sa na vozovke nachádzala ojedinelá poľadovica a bol prijatý predpoklad, že aj keď vodič vozidla prispôsobil rýchlosť jazdy stavu komunikácie, poveternostným podmienkam, vlastnostiam vozidla a nákladu, vlastným schopnostiam a iným zjavným okolnostiam (§ 16 ods. 1 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke), keď jazdil rýchlosťou približne 60 km/hod., nemohol reflektovať na výskyt ojedinelej námrazy na vozovke, ani na obdobnú udalosť v cestnej premávke, nakoľko nebol jej svedkom, keď iné vozidlo skončilo pod úrovňou cesty a nič nenaznačovalo, že došlo k predchádzajúcej dopravnej nehode. Okolnosť, že na vozovke bola ojedinelá námraza, nemôže mať za následok prečítanie tejto okolnosti vodičovi, že túto okolnosť mohol predvídať. Príčinou vzniku dopravnej nehody bola teda jazda motorového vozidla o rýchlosti 60 km/hod. a ojedinelá námraza, v dôsledku čoho sa motorové vozidlo dostalo do šmyku a skončilo na ľavej strane mimo vozovku, kde došlo k zrážke s chodcom. Dopravná nehoda a škodlivý následok tak vznikli z príčin, ktoré nemožno subjektívne pričítať zavineniu škodcu

– vodičovi. V tomto prípade si žalobcovia uplatňujú svoje nároky z objektívnej zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla od prevádzkovateľa tohto motorového vozidla. Súd sa zaoberal tým, že ak jednou z príčin dopravnej nehody bol zlý technický stav vozovky, prichádza do úvahy prípadná spoluzodpovednosť správcu komunikácie, resp. jeho miera účasti na spôsobenej dopravnej nehode, resp. na vzniknutej škode. Správcovia diaľnic, ciest a miestnych komunikácií zodpovedajú za škody, ktoré vznikli užívateľom týchto komunikácií a ktorých príčinou boli závady v zjazdnosti, okrem prípadu, že nebolo v medziach možností tieto závady odstrániť, ani na ne predpísaným spôsobom upozorniť (§ 9a ods. 2 cestného zákona č. 135/1961 Zb.). Podľa § 12 ods. 2 vyhlášky č. 35/1984 Zb. závady v zjazdnosti diaľnic, ciest a miestnych komunikácií sú také zmeny v zjazdnosti týchto komunikácií spôsobené vonkajšími vplyvmi, ktoré nemôže vodič predvídať ani pri jazde prispôsobenej stavebnému stavu komunikácie, poveternostným podmienkam, vlastnostiam vozidla a nákladu, vlastným schopnostiam a iným zjavným okolnostiam. Závadami v zjazdnosti sú najmä podľa písm. c/ ojedinelé miesta s poľadovicou, ktorá vznikla námrazou, zamŕzaním stekajúcej vody na vozovku z okolia alebo vôd stojacich na vozovke v dôsledku zlej funkcie zariadenia na odvodnenie komunikácie. Cestný zákon upravujúci v citovanom ustanovení § 9a ods. 2 zodpovednosť správcu komunikácie za škodu, je vo vzťahu k ustanoveniu § 427 Občianskeho zákonníka špeciálnym predpisom. Predpokladom zodpovednosti správcu komunikácie za škodu podľa § 9a ods. 2 cestného zákona je závada v zjazdnosti komunikácie ako príčina vzniku škody. Závadou v zjazdnosti treba rozumieť tak významnú zmenu (zhoršenie) zjazdnosti komunikácie, ktorá je síce odstrániteľná bežnou údržbou, no svojím charakterom sa natoľko vymyká stavebnému stavu a dopravno-technickému stavu pozemnej komunikácie a poveternostným vplyvom, že vodič ani pri obozretnej jazde, rešpektujúcej stav komunikácie, či prípadné dôsledky poveternostných vplyvov, nemôže jej výskyt predpokladať a účinne reagovať pri riadení vozidla tak, aby závada neovplyvnila jeho jazdu a nevznikla tým škoda (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4Cdo/17/2007). Ak príčinou škody je závada v zjazdnosti, je daná zodpovednosť správcu komunikácie za škodu podľa cestného zákona. Z vyšetrovacieho spisu vyplynul záver o tom, že v čase dopravnej nehody na danom úseku cesty bola vykonávaná riadna údržba cesty zo strany správcu pozemnej komunikácie, napriek tomu bola konštatovaná v mieste dopravnej nehody prítomnosť ojedinelej námrazy na vozovke, preto súd konštatuje, že dokazovaním v trestnom konaní nebola zistená zodpovednosť správcu komunikácie za škodu vo vzťahu k závade v zjazdnosti komunikácie vo forme ojedinelej námrazy ako jednej z príčin vzniku škody, ktorú si žalobcovia v tomto konaní uplatňujú. Súd preto konštatuje, že škodu ako následok v príčinnej súvislosti s ojedinelou námrazou nemožno pričítať prevádzkovateľovi motorového vozidla, ani správcovi komunikácie, túto okolnosť však bolo potrebné zohľadniť pri určení rozsahu nemajetkovej ujmy, za ktorú nesie zodpovednosť škodca, a v konečnom dôsledku aj žalovaný ako poisťovateľ škodcu.

24. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy súd posudzuje jednak individuálne okolnosti každého prípadu zvlášť, na druhej strane sa rozhodnutie súdu nemá vymykať z rámca priznaných náhrad v obdobných prípadoch, či už smerom nahor alebo smerom nadol. Každá zo strán predložila rozhodnutia slovenských súdov o priznaných výškach náhrady nemajetkovej ujmy v obdobných prípadoch na podporu svojho tvrdenia. Súdu je známa rozhodovacia činnosť ostatných súdov v tejto oblasti, či už z vlastnej činnosti tunajšieho súdu alebo rozhodnutia iných súdov, pričom je nepochybné, že aj rozsah priznávanej náhrady prešiel svojim vývojom. I keď súdne precedensy (predchádzajúce rozhodnutia súdov) nie sú v SR (s výnimkou publikovanej judikatúry Ústavného súdu SR), na rozdiel od anglo-amerického právneho systému, prameňom práva (s dôsledkom, že nový precedens ruší starý precedens), v kontexte princípu právnej istoty zahrnutého do článku 2 CSP zabezpečujúceho spravodlivé rozhodnutie skutkovo obdobných vecí, nemožno na ne neprihliadať ani v prípadoch, ak výšku nemajetkovej ujmy v peniazoch neprejudikujú ako rozhodnutia najvyšších súdnych autorít. Odškodnenie nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do práva na súkromie a rodinný život by nemala (okrem mimoriadnych prípadov hodných osobitného zreteľa, napr. absolútne rozvrátenie a deštrukcia rodinného života, trvalé dôsledky na zdravie znemožňujúce uplatnenie v spoločnosti, dôsledky v strate obydlia) presahovať sumy v priemere priznávané v obdobných prípadoch.

25. Okrem prípadov, na ktoré poukázali strany v konaní súd uvádza, v súdnom spore vedenom pod sp. zn. 9Co/56/2019 odvolací súd považoval za primerané zadosťučinenie v peniazoch priznanú náhradu nemajetkovej ujmy pre pozostalého rodiča 20.000,-- EUR každému z rodičov a pre pozostalého súrodenca - plnoletého brata vo výške 10.000,-- EUR (rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 9Co/56/2019-350 z 10. septembra 2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu Trnava č. k. 37C/35/2016-220 z 27. septembra 2017 v spojení s uznesením č. k. 37C/35/2016-239 z 27. novembra

2017). V súdnom spore vedenom pod sp. zn. 23Co/251/2018 odvolací súd vyhodnotil ako primeranú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 25.000,-- EUR pre pozostalú matku a vo výške 17.500,-- EUR pre pozostalého druhého rodiča, ako i sumu 10.000,-- EUR pre pozostalého súrodenca - plnoletú sestru (rozsudok Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/251/2018-314 z 22. júla 2019 v spojení s rozsudkom Okresného súdu v Trnave č. k. 32C/52/2017-227 z 26. apríla 2018). Rozsudkom Krajského súdu Nitra sp. zn. 5Co/182/2013 z 24. 09. 2013 – priznané manžel + dve deti: 3 x 10.000,-- EUR (úmrtie pri dopravnej nehode nárazom do auta stojaceho v kolóne na diaľnici), rozhodnutím Krajského súdu Žilina sp. zn. 8Co/264/2013 z 28. 10. 2013 – priznané manželke 20.000,-- EUR, dieťaťu 23.000,-- EUR, rodičom 2x 10.000,-- EUR (smrť chodca na prechode), rozsudkom Krajského súdu Banská Bystrica sp. zn. 12Co/465/2014 z 30. 07. 2015: priznané manželke a deťom 3x 33.500,-- EUR. V rozhodnutí NSSR sp. zn. 8Cdo/33/2024 z 25. 02. 2025 posúdil ako primerané závery odvolacieho súdu, ktorý konštatoval: "... správne zistenie skutkového stavu, ako aj správne právne posúdenie uplatneného nároku, zhodnotiac neoprávnený zásah do osobnostných práv žalobkýň (vodič zišiel s autobusom mimo diaľnice na trávnatú plochu, na ktorej došlo k prevráteniu autobusu na pravú stranu, v dôsledku dopravnej nehody na následky spôsobených zranení na mieste nehody podľahla dcéra žalobkyne 1/ a sestra žalobkyne 2), považoval priznanie výšky náhrady nemajetkovej ujmy súdom prvej inštancie žalobkyni 1/ vo výške 35.000,-- EUR a žalobkyni 2/ vo výške 25.000,-- EUR za primerané. V tejto súvislosti s poukazom na ustálenú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, ktorú konkretizoval, dodal, že Najvyšší súd Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 25Cdo/894/2018 doplnil kvantifikačné kritérium výšky náhrady nemajetkovej ujmy, ako základnú sumu náhrady modifikovanej zákonnými a judikatúrou dovodenými hľadiskami, v prípade najbližších osôb (manžel, rodič, dieťa) ako dvadsaťnásobok priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy v národnom hospodárstve za rok predchádzajúci smrti poškodeného. Na porovnanie priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca v hospodárstve Slovenskej republiky predstavovala za rok 2013 sumu 824,-- EUR, teda výška dvadsaťnásobku by bola 16.480,-- EUR. Podľa hierarchie nemajetkových hodnôt vyplývajúcej z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len ,,ESĽP") v prípade porušenia práva na rodinný život v zmysle čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len ,,Dohovor"), z dôvodu zásahu do osobnostnej sféry usmrtením blízkej osoby, sú priznávané peňažné náhrady v intervale min. 5 %, stred 15 % a max. 30 % z východiskovej sumy 100.000,-- EUR." Žalobcovia v žalobe uviedli, že v roku 2020 bola priemerná mesačná mzda v hospodárstve SR 1.130,-- EUR, základná čiastka náhrady nemajetkovej ujmy tak predstavuje sumu 22.660,-- EUR. Podľa cit. rozhodnutia interval peňažnej náhrady z judikatúry ESĽP predstavuje sumy: min. 5.000 eur – stred 15.000 eur – max.30.000 eur.

26. Pri nevzhliadnutí mimoriadnosti prípadu, s ohľadom na vyššie uvedený zistený skutkový stav následkov úmrtia poškodeného pre jednotlivých žalobcov a s prihliadnutím na okolnosti vzniku škody má súd právne za to, že suma 21.000,-- EUR prináleží čo do dôsledkov najviac zasiahnutým maloletým deťom žalobcom v 2. a 3. rade, že náhrada žalobkyni v 1. rade ako manželke je adekvátna vo výške 18.000,-- EUR. Súd má zato, že takto určené sumy náhrady nemajetkovej ujmy sú primerané charakteru a zmyslu tejto satisfakcie. Prisúdená náhrada nie je zjavne neprimeraná okolnostiam prípadu, zohľadňuje aj životnú úroveň v krajine a nepredstavuje ani prostriedok neprípustného obohacovania, prípadne likvidácie, i s poukazom na pasívnu vecnú legitimáciu žalovanej.

27. O trovách konania bolo rozhodnuté s poukazom na ustanovenie § 255 ods. 1 CSP v spojení s ustanovením § 262 ods. 2 CSP s tým, že o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej. Žalobcovia neboli v konaní úspešní v plnom rozsahu s nárokmi na náhradu nemajetkovej ujmy pozostalých. Rozhodnutie o výške plnení záviselo od úvahy súdu, preto v súlade s doterajšou rozhodovacou praxou (Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. III. ÚS 475/2018 zo 4. februára 2021), i v súlade so satisfakčnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, ich čiastočný neúspech nemá vplyv na posúdenie priznania plnej náhrady trov konania proti žalovanému.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici, a to písomne v potrebnom počte vyhotovení. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.